

Становище

за дисертационния труд на ас. Мирослав Стефанов Симеонов на тема
**„Изпитване на методи за ранно отбиване на агнета от породи за мляко
и системи за храненето им“**

*от Николай Тодоров, професор емеритус на
Аграрния факултет при Тракийския университет, гр. Стара Загора*

Като научен ръководител на докторанта искам да изтъкна неговата изключителната упоритост и големите лишения за да проведе максимално точно експериментите, на които се базира дисертационният му труд. Опитите бяха проведени в продължение на три последователни години при минимална финансова подкрепа за набавяне на необходимите фуражи и добавки, използвайки наличното оборудване, без възможности да направи желаните подобрения в оборудването. До голяма степен отглеждането на агнетата и всички контроли и измервания, свързани с опитите бяха извършени лично от него. Това му позволи да почувства отблизо всички практически аспекти на изследваните проблеми.

Асистент Симеонов успя да напише и защити дисертационния труд в срок от три години от определяне на темата и започването на работа по дисертацията, което е друга характеристика на неговата работоспособност.

Темата на дисертационния труд е актуална, с научна и важна за нашата страна практическа насоченост. У нас обикновено агнетата за клане не се отбиват, а се продават като сукалчета между 45 и 60 дnevна възраст. Възрастта на отбиване на агнетата за разплод варира силно, и но най-често е повече от 60 дни. Значителен резерв за подобряване на икономиката на фермите за овце за мляко се крие в ранното отбиване на агнетата, както за угояване, така и за разплод. Икономическата изгода се получава първо, от увеличаването на дойната млечност на овцете, и второ, от отглеждането на веднъж отбитите и свикнали с храненето със сухи фуражи агнетата за клане до 25 – 27 кг жива маса, вместо да се продават на 14 – 18 кг или да се увеличи тяхната жива маса с около 10 кг или с над 60%, при запазване на качеството и цената.

Практиката да се отбиват агнетата на 30 – 35 дни е широко разпространена в овцефермите за мляко в Франция, Италия и Испания. В научната литература е утвърдено е разбирането, че отбиването и пресминаването на суха храна може да

стае успешно след 21 дневна възраст. Ас. Симеонов доказва, че тази възраст може да се понижи, като след 14 дневна възраст се отнема половината от млякото и окончателното отбиване се прави на 19 – 20 дневна възраст или средната възраст, от която овцете се доят възлиза на 17 дни. Изпитани са четири начина на отбиване и техните биологически и стопански предимства и недостатъци.

Основните приноси, които се правят с дисертационният труд са свързани с стимулирането на ранна консумация на концентрирани фуражи, чрез използване на примамки и с разработка на евтини и ефективни схеми за хранене, базиращи се на съвременните познания за нуждите на агнетата и за качеството на фуражите.

Поставено е начало на изследвания за изискванията на малките агнета отбиги при 7 – 9 кг жива маса по отношение на качеството на протеина. Този въпрос не е изяснен не само у нас, а въобще, както от научна, така и от стопанска гледна точка. Опитите на ас. Симеонов показват, тенденция за по-добри резултати при използване на соев шрот, като допълнителен източник на протеин, в сравнение със слънчогледовият шрот. В друг опит се доказва, че след достигане на 16 кг жива маса даването на агнетата на соев шрот няма предимство, пред другите източници на протеин, въпреки постигнатия висок дневен прираст. Видимо, растежът на вълната и по-големия дял на кожата и тъканите с ниско съдържание на лизин и високо на сяросъдържащи аминокиселини при агнетата, довежда до съществени различия в нуждата от аминокиселини, в сравнение с говедата. Нужно е да се продължат изследванията относно нуждите на малките агнета от незаменими аминокиселини и относно икономически оправданото ниво на лизина и метионина специално, в стартерните дажби за рано отбити агнета.

Разработената и изпитана схема на хранене с цяло зърно (царевица, ечемик или пшеница) и гранулиран протеинов концентрат (ГПК) с 30% суров протеин, която е значително по-евтина в сравнение с предлаганите традиционни стартерни смески за агнета и осигурява значително по-бърз растеж на агнетата, е важен научен и практически принос. Установено е, че основният компонент на ГПК може да бъде изсушен спиртоварен остатък, който има редица предимства пред слънчогледовият шрот.

Представлява интерес и схемата за хранене на воля с гранулиран спиртоварен остатък с добавка на минерални вещества и витамини и цяло зърно. Допълнително до достигане на 16 кг жива маса се дава нормирано по 100 г соев шрот.

Двете изпитани схеми за хранене могат лесно да се приложат в овцефермите, при което се спестяват значителни средства и се получават добри икономически показатели.

Важно практическо значение за успехът при ранно отбиване на агнетата и преминане на суха храна има осигуряването на достатъчно вода за пиене и факта, че тя трябва да е хладка, през студените зимни дни. Този факт изглежда второстепенен, вероятно затова авторът не го е посочил като принос, но с много важен и пренебрегван досега в единичните опити за ранно отбиване на агнетата.

Намирам, че в посочените от автора приноси, е налице препокриване в голяма степен на принос с номер 4 и принос с номер 7, отнасящи се до предимствата на схемата за хранене с гранулиран протеинов концентрат плюс цяло зърно, пред използването на насипни стартерни смеси.

Петте препоръки за практиката, посочени в дисертацията, са обосновани и могат лесно да се приложат във фермите, без за това да са необходими допълнителни капиталовложения или значителни трудови разходи. Напротив, разходите за покупка на фуражи се намаляват значително, в сравнение с досегашната практика да се използват стартерни смеси.

Бих желал да посоча големият напредък на докторанта в използването на английски език и на компютърните програми на Микрософт офис. Това му позволи да направи добър и обширен литературен преглед за съвременното състояние на изследваните проблеми, както и да обработи математически и представи резултатите от своите изследвания в издържан табличен и графически вид.

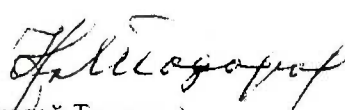
Отчитайки правилното приложение на използваните експериментални и лабораторни методи, доброто справяне с литературата и умелото написване на публикуваните научни статии и на дисертационния труд, смятам, че ас. Мирослав Симеонов е усвоил в достатъчна степен образователните и научните изисквания за даване на степента „Доктор“. С дисертационния труд се правят няколко научни приноси с възможности да се приложат в производството.

Предлагам да бъде присъдена на ас. Мирослав Стефанов Симеонов образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите.

4 февруари 2013 г.

Гр. София

Подпис:

(Николай Годоров)